

Số: /PA-TTYT

Thạch An, ngày 06 tháng 2 năm 2025

PHƯƠNG ÁN

**Xử lý, điều tra ngộ độc thực phẩm phục vụ các sự kiện lớn tổ chức
trên địa bàn huyện Thạch An**

I. CĂN CỨ XÂY DỰNG

Căn cứ Luật an toàn thực phẩm số 55/2010/QH12;

Căn cứ Quyết định số 5327/2003/QĐ-BYT ngày 13/10/2003 của Bộ Y tế về việc ban hành Quy định lấy mẫu thực phẩm và bệnh phẩm khi xảy ra ngộ độc thực phẩm;

Căn cứ Quyết định số 39/2006/QĐ-BYT ngày 13/12/2006 của Bộ Y tế về việc Ban hành Quy chế điều tra ngộ độc thực phẩm;

Căn cứ Quyết định số 1246/2017/QĐ-BYT ngày 03/03/2017 của Bộ Y tế về việc Ban hành hướng dẫn chế độ kiểm thực ba bước và lưu mẫu thức ăn đối với cơ sở kinh doanh dịch vụ ăn uống;

Căn cứ Quyết định số 3081/QĐ-BYT ngày 15/7/2020 của Bộ Y tế về việc ban hành "Quy định chế độ báo cáo và mẫu biểu báo cáo về an toàn thực phẩm thuộc phạm vi quản lý của ngành y tế";

Căn cứ Hướng dẫn số 1291/HD-SYT ngày 05/4/2023 của Sở Y tế Cao Bằng về xử trí ngộ độc thực phẩm trên địa bàn tỉnh Cao Bằng;

Căn cứ Phương án số 3543/PA- SYT ngày 09/8/2024 của Sở y tế Cao Bằng về xử lý, điều tra ngộ độc thực phẩm phục vụ các sự kiện lớn tổ chức trên địa bàn tỉnh Cao Bằng.

Để chủ động xử lý tình huống khi có trường hợp mắc ngộ độc thực phẩm(NĐTP) xảy ra trên địa bàn huyện Thạch An trong năm 2025

Trung tâm y tế huyện Thạch An xây dựng phương án Xử lý, điều tra ngộ độc thực phẩm trên địa bàn huyện cụ thể như sau:

II. MỤC ĐÍCH, YÊU CẦU

1. Mục đích

Bảo đảm công tác an toàn thực phẩm, xử lý điều tra ngộ độc thực phẩm; Chuẩn bị sẵn sàng, trang thiết bị để triển khai hiệu quả các biện pháp xử lý, khắc phục hậu quả khi xảy ra sự cố về an toàn thực phẩm, ngộ độc thực phẩm, bệnh truyền qua thực phẩm trên địa bàn huyện.

2. Yêu cầu

- Khi xảy ra ngộ độc thực phẩm kịp thời thu dung điều trị, điều tra, khắc phục hậu quả ngộ độc thực phẩm.

- Phối hợp với Chi cục An toàn vệ sinh thực phẩm, Ban ngành đoàn thể trên địa bàn huyện, xã, thị trấn điều tra, xử lý, báo cáo các vụ NĐTP thuộc thẩm quyền điều tra xử lý xảy ra trên địa bàn huyện.

III. NỘI DUNG HOẠT ĐỘNG

1. Nguyên tắc xử trí vụ ngộ độc thực phẩm

1.1. Xác định vụ ngộ độc thực phẩm

Là tình trạng ngộ độc cấp xảy ra với 2 người trở lên có dấu hiệu ngộ độc khi ăn cùng một loại thực phẩm, tại cùng một địa điểm, thời gian. Trường hợp chỉ có một người mắc và bị tử vong cũng được coi là một vụ ngộ độc thực phẩm (NĐTP).

1.2. Khai báo và báo cáo vụ NĐTP

Khi phát hiện vụ NĐTP cần báo ngay cho các cơ quan chức năng quản lý nhà nước về an toàn thực phẩm và cơ sở y tế gần nhất trên địa bàn. Thực hiện bảo đảm nguyên tắc điều tra NĐTP theo Quyết định số 39/2006/QĐ-BYT ngày 13/12/2006 của Bộ Y tế về việc Ban hành Quy chế điều tra ngộ độc thực phẩm”; Báo cáo theo Quyết định 3081/QĐ-BYT ngày 15/7/2020 về việc ban hành “Quy định chế độ báo cáo về an toàn thực phẩm thuộc phạm vi quản lý của ngành Y tế.”.

1.3. Điều tra, xử lý NĐTP

- Bảo đảm các nguyên tắc chung điều tra NĐTP theo Quyết định số 39/2006/QĐ-BYT ngày 13/12/2006 của Bộ Y tế về việc ban hành Quy chế điều tra ngộ độc thực phẩm.

- Chuẩn bị sẵn sàng kế hoạch, phương án, trang thiết bị để triển khai hiệu quả các biện pháp xử lý, khắc phục hậu quả khi xảy ra sự cố về an toàn thực phẩm, NĐTP, bệnh truyền qua thực phẩm trên địa bàn. Báo cáo Ban giám đốc kịp thời tham mưu Chi cục an toàn vệ sinh thực phẩm hỗ trợ kịp thời khi có NĐTP xảy ra trên địa bàn huyện.

- Lãnh đạo UBND huyện và UBND xã, thị trấn là người chủ trì trong việc chỉ đạo triển khai toàn diện các hoạt động xử trí, khắc phục hậu quả vụ NĐTP.

- Kịp thời đình chỉ sản xuất, kinh doanh, sử dụng thực phẩm nhiễm độc, thu hồi thực phẩm bị nhiễm độc đã sản xuất và đang lưu thông trên thị trường, lấy mẫu thực phẩm kiểm nghiệm xác định nguyên nhân; Thông báo cho người tiêu dùng về tình trạng NĐTP hoặc bệnh truyền qua thực phẩm, thực phẩm bị nhiễm độc đang lưu thông trên thị trường để áp dụng biện pháp phòng ngừa, ngăn chặn sự lan truyền bệnh dịch do NĐTP.

2. Xử trí khi xảy ra vụ ngộ độc thực phẩm

2.1. Khai báo, tiếp nhận thông tin ngộ độc thực phẩm và các bệnh truyền qua thực phẩm

- Bất kể ai khi phát hiện hoặc nghi ngờ bị NĐTP đều phải có trách nhiệm khai báo ngay cho UBND tại địa phương và cơ quan y tế gần nhất như Trạm Y tế, Trung tâm Y tế..... để kịp thời có phương án xử trí vụ NĐTP.
- Tổ chức tiếp nhận thông tin khai báo vụ ngộ độc thực phẩm theo quy định.

2.2. Báo cáo vụ ngộ độc thực phẩm

- Bất kể một nhân viên y tế nào khi tiếp nhận thông tin về NĐTP phải báo cáo ngay cho thủ trưởng đơn vị về nội dung vụ việc để thông tin, phối hợp với đơn vị chức năng khắc phục hậu quả.
- Thủ trưởng đơn vị xem xét về nội dung khai báo để quyết định hoặc đề xuất với UBND cùng cấp, cơ quan chuyên môn cấp trên trực tiếp về phương án chỉ đạo, xử trí vụ NĐTP phù hợp theo từng tình huống; tổng hợp báo cáo lên tuyến trên theo quy định.

2.3. Công tác thu dung, cấp cứu, điều trị

*** Trạm y tế xã, thị trấn:**

- Trạm Y tế của địa phương là địa điểm thu dung, cấp cứu, điều trị người bệnh ngộ độc thực phẩm.
- Huy động toàn bộ nhân lực của Trạm Y tế để kịp thời thu dung, cấp cứu, điều trị người bệnh theo đúng quy trình, quy chế chuyên môn.
- Kịp thời chuyển người bệnh lên bệnh viện tuyến trên khi cần thiết.

*** Trung tâm y tế huyện:**

- Tùy vào số người mắc cụ thể và tính chất của vụ ngộ độc mà Trung tâm y tế huyện cử 01 Đội cấp cứu cơ động nhanh chóng có mặt tại nơi xảy ra vụ ngộ độc thực phẩm để hỗ trợ Trạm Y tế địa phương triển khai cấp cứu, điều trị cho người bệnh.
- Tiếp nhận và điều trị cho các trường hợp ngộ độc thực phẩm từ tuyến dưới chuyển lên.
- Nếu số người mắc NĐTP nhiều, quá tải, tùy tình hình thực tế để quyết định việc chuyển người bệnh đến điều trị tại các bệnh viện trên địa bàn lân cận hoặc chuyển lên bệnh viện tuyến trên(khi cần thiết).

- Đề nghị sự hỗ trợ từ tuyến trên nếu ***vụ ngộ độc thực phẩm có số người mắc trên 30 người/vụ hoặc vụ NĐTP dưới 30 người mắc/ vụ nhưng có trường hợp tử vong.***

2.4. Công tác điều tra NĐTP, xử lý môi trường

Khi xảy ra ngộ độc thực phẩm báo cáo cấp có thẩm quyền đình chỉ việc sử dụng, lưu hành thực phẩm gây ngộ độc; thu hồi thực phẩm bị nhiễm độc đã sản xuất và đang lưu thông trên thị trường.

*** Trạm y tế xã, thị trấn:**

- Trạm Y tế nơi xảy ra vụ NĐTP: Tổ chức lưu giữ; bảo quản mẫu thức ăn khả nghi, chất nôn, chất rửa dạ dày- ruột, nước tiểu, phân...của người bị NĐTP.

- Phối hợp với Trung tâm Y tế huyện để lấy mẫu kiểm nghiệm xác định nguyên nhân.

*** Trung tâm y tế huyện:**

- Cử 01 Đội phòng chống dịch và điều tra ngộ độc thực phẩm cơ động xuống hiện trường để chủ trì, phối hợp với các đơn vị chức năng ở địa phương tiến hành điều tra NĐTP, lấy mẫu xác định nguyên nhân, xử lý môi trường; phối hợp với chính quyền địa phương kết luận vụ NĐTP theo quy định. Trường hợp cần thiết chủ trì, phối hợp với các đơn vị chức năng thuộc ngành NN&PTNT, Công thương của địa phương triển khai điều tra NĐTP theo quy định **đối với vụ ngộ độc thực phẩm dưới 30 người mắc/vụ và không có trường hợp tử vong.**

- Đề nghị sự hỗ trợ công tác điều tra vụ ngộ độc thực phẩm, xử lý môi trường của Chi cục An toàn vệ sinh thực phẩm, Trung tâm kiểm soát bệnh tật **khi vụ ngộ độc thực phẩm có số người mắc từ 10 người/vụ trở lên.**

2.5. Xử trí khi kết thúc vụ ngộ độc thực phẩm

- Kết luận kết quả điều tra: Sau khi tiến hành các bước điều tra NĐTP, Đội điều tra NĐTP phải tổng hợp, phân tích, dự thảo kết luận, kết quả điều tra trình cấp có thẩm quyền phê duyệt, báo cáo kết quả điều tra theo những nội dung sau: Đơn vị xảy ra NĐTP; địa điểm xảy ra NĐTP, thời gian xảy ra ngộ độc; số người ăn, số người mắc, số người đi viện, số người chết; bữa ăn nguyên nhân; thức ăn nguyên nhân; cơ sở nguyên nhân và nguyên nhân.

- Kiến nghị các biện pháp xử lý NĐTP: Từ kết quả điều tra, phải đưa ra các biện pháp xử lý để phòng ngừa NĐTP.

+ Cải tiến sản xuất, chế biến bảo đảm yêu cầu vệ sinh theo quy định.

+ Nâng cao ý thức vệ sinh cho nhân viên sản xuất thực phẩm, kinh doanh dịch vụ ăn uống.

+ Chấp hành đúng quy chế, quy định VSATTP.

+ Xử lý thực phẩm gây ngộ độc theo quy định.

- Kiến nghị xử lý theo pháp luật: Tùy theo mức độ, tính chất, nguyên nhân, hậu quả của vụ NĐTP, cần đưa ra các kiến nghị xử lý theo pháp luật đối với tổ chức, cá nhân, xử lý vi phạm hành chính hoặc truy cứu trách nhiệm hình sự, nếu gây thiệt hại thì phải bồi thường theo quy định của pháp luật.

- Công bố NDTP: Tuỳ theo tính chất vụ NDTP mà xác định thời gian, hình thức, cấp thẩm quyền công bố với các cơ quan liên quan và cơ quan thông tấn báo chí về vụ NDTP theo quy định của pháp luật.

IV. TỔ CHỨC THỰC HIỆN

1. Trung tâm y tế huyện

1.1. Phòng Kế hoạch - Nghiệp vụ - Điều dưỡng - Truyền thông và giáo dục sức khỏe

- Tham mưu Ban giám đốc chỉ đạo các khoa, phòng, trạm y tế xã/thị trấn phối hợp triển khai các hoạt động thu dung điều trị, điều tra, xử lý môi trường và khắc phục hậu quả của vụ ngộ độc thực phẩm.

1.2. Phòng Tổ chức - Hành chính và Tài chính kế toán

- Đảm bảo nhân lực, phương tiện phục vụ công tác điều tra, xử lý và khắc phục hậu quả ngộ độc thực phẩm.

1.3. Khoa Y tế công cộng- Dinh dưỡng và An toàn thực phẩm

- Là đầu mối, tham mưu cho Ban giám đốc để triển khai thực hiện công tác phòng chống, ứng phó ngộ độc thực phẩm trên địa bàn huyện.

- Tham mưu Ban giám đốc xây dựng phương án Xử lý, điều tra ngộ độc thực phẩm trên địa bàn huyện .

- Khi tiếp nhận thông tin về vụ ngộ độc thực phẩm tham mưu ngay cho Ban giám đốc các bước xử trí theo từng trường hợp cụ thể.

- Tổ chức lấy mẫu thực phẩm, bệnh phẩm gửi đơn vị tuyến trên để xác định nguyên nhân gây ngộ độc thực phẩm.

- Phối hợp với Khoa Kiểm soát bệnh tật, HIV/AIDS - TV& ĐTNC tiến hành xử lý môi trường áp dụng các biện pháp ngăn chặn sự lây truyền dịch bệnh do NDTP.

- Thực hiện chế độ báo cáo theo quy định.

1.4. Khoa Nội - Cấp cứu - Hồi sức Tích cực và chống độc

- Đảm bảo nhân lực, trang thiết bị, vật tư, hóa chất, cơ sở thuốc sẵn sàng tiếp nhận và điều trị cho các trường hợp nghi ngộ độc thực phẩm từ tuyến dưới chuyển lên.

- Nếu số người mắc NDTP nhiều, quá tải, tùy tình hình thực tế để quyết định việc chuyển người bệnh đến điều trị tại các bệnh viện trên địa bàn lân cận hoặc chuyển lên bệnh viện tuyến trên(khi cần thiết).

- Phối hợp lấy mẫu chất nôn, chất rửa dạ dày- ruột, nước tiểu, phân... của các trường hợp nghi ngộ độc thực phẩm để phục vụ công tác xác định nguyên nhân gây ngộ độc thực phẩm.

1.5. Đội cấp cứu lưu động

- Chuẩn bị đầy đủ phương tiện cấp cứu (cơ sở thuốc, bông băng, cùn, gạc,..., dụng cụ y tế, vật tư, trang thiết bị, phương tiện bảo hộ) đảm bảo sẵn sàng cho các tình huống cấp cứu ngộ độc thực phẩm.

- Thường trực cấp cứu, khẩn trương xử lý các trường hợp cấp cứu lưu động khi được lãnh đạo Trung tâm y tế giao nhiệm vụ, báo cáo lãnh đạo và xin ý kiến xử lý các trường hợp vượt quá thẩm quyền.

1.6. Khoa Dược -TTB -VTYT, Khoa Xét nghiệm và CDHA

- Chuẩn bị đầy đủ bộ lấy mẫu thực phẩm, bệnh phẩm khi xảy ra ngộ độc thực phẩm.

- Thực hiện lấy mẫu thực phẩm, bệnh phẩm(nếu có) ngộ độc thực phẩm xảy ra.

1.7. Đội điều tra ngộ độc thực phẩm của TTYT huyện

- Chuẩn bị đầy đủ các biểu mẫu điều tra ngộ độc thực phẩm để sẵn sàng thực hiện nhiệm vụ khi có ngộ độc xảy ra.

- Đội điều tra ngộ độc thực phẩm tiến hành các bước điều tra vụ NĐTP trên địa bàn huyện theo Quyết định số 39/2006/QĐ-BYT ngày 13/12/2006 của Bộ Y tế về việc Ban hành Quy chế điều tra ngộ độc thực phẩm”; Báo cáo theo Quyết định 3081/QĐ-BYT ngày 15/7/2020 về việc ban hành “Quy định chế độ báo cáo về an toàn thực phẩm thuộc phạm vi quản lý của ngành Y tế.”

- Sau khi tiến hành 11 bước điều tra NĐTP, đội điều tra ngộ độc thực phẩm phải tổng hợp, phân tích, kết luận kết quả điều tra theo những nội dung sau: Đơn vị xảy ra NĐTP; địa điểm xảy ra ngộ độc thực phẩm, thời gian xảy ra ngộ độc; số người ăn, số người mắc, số người đi viện, số người chết; bữa ăn nguyên nhân; thức ăn nguyên nhân; cơ sở nguyên nhân và nguyên nhân.

- Từ kết quả điều tra đưa ra các biện pháp xử lý để phòng ngừa tái ngộ độc thực phẩm.

- Thực hiện đầy đủ chế độ báo cáo theo quy định.

- Phối hợp với Chi cục An toàn vệ sinh thực phẩm, điều tra, xử lý, báo cáo các vụ NĐTP thuộc thẩm quyền điều tra xử lý của tuyến tỉnh xảy ra trên địa bàn.

1.8. Các Khoa, phòng khác

Tùy theo chức năng, nhiệm vụ phối hợp thực hiện nhiệm vụ khi có yêu cầu.

2. Các trạm y tế xã, thị trấn

- Tham mưu UBND xã, thị trấn, triển khai các biện pháp xử trí vụ NĐTP xảy ra tại địa bàn quản lý.

- Huy động toàn bộ nhân lực của Trạm Y tế để kịp thời thu dung, cấp cứu, điều trị người bệnh nghi ngộ độc thực phẩm(nếu có) theo đúng quy trình, quy chế chuyên môn.

- Khẩn trương chẩn đoán, đánh giá tiên lượng mức độ kịp thời chuyển những bệnh nhân nghi ngộ độc thực phẩm(nếu có) vượt quá khả năng điều trị đến ngay cơ sở khám chữa bệnh có đủ điều kiện cấp cứu, điều trị.

- Tổ chức lưu giữ; bảo quản mẫu thức ăn khả nghi, chất nôn, chất rửa dạ dày- ruột, nước tiểu, phân...của người bị nghi NĐTP, phối hợp với Trung tâm Y tế để lấy mẫu kiểm nghiệm xác định nguyên nhân.

- Thực hiện chế độ báo cáo theo quy định.

Trên đây là Phương án xử lý, điều tra ngộ độc thực phẩm phục vụ các sự kiện lớn tổ chức tại địa bàn huyện Thạch An. Đề nghị các Khoa, Phòng, Trạm Y tế xã, thị trấn tùy theo chức năng, nhiệm vụ chủ động, linh hoạt vận dụng nội dung của phương án và các văn bản hướng dẫn (*gửi kèm theo*) vào thực tiễn để triển khai có hiệu quả việc xử trí và khắc phục hậu quả vụ ngộ độc thực phẩm./.

Nơi nhận:

- Chi cục ATVSTP tỉnh;
- UBND huyện(B/c)
- Giám đốc TTYT;
- Các phó giám đốc TTYT;
- Các Khoa, Phòng TTYT;
- Các Trạm y tế xã, thị trấn;
- Lưu: VT, Khoa YTCC-DD&ATTP.

GIÁM ĐỐC

Nông Thúy Phượng